

KLAGANDE
LBC-Ångstorp AB, 556111-4652
Box 61
312 21 Laholm

MOTPART
Laholms kommun

Ombud: Kommunjurist Bo Erlandsson
Laholms kommun
Kommunledningskontoret
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 9 september 2013 i mål
nr 8163-13 och 8320-13, se bilaga A

SAKEN
Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens interimistiska beslut upphör därmed att gälla.

YRKANDEN M.M.

LBC-Ångstorp AB, nedan bolaget, fullföljer sin talan. Bolaget hänvisar till det som bolaget tidigare anfört och framhåller bl.a. följande.

KONKURRENSVERKET	
2013 -12- 11	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

I förfrågningsunderlagets andra stycke under punkten 4.3 står det att: ”Anbudsgivaren skall ha **minst tre års erfarenhet** av tömningar av slam- och fettavskiljare åt hushåll och verksamheter av det slag som upphandlingen avser”. I detta stycke nämns således inget om att denna erfarenhet ska vara de senaste tre åren, ej heller att det måste vara i kommunal regi. När sedan kommunen ställer sina skall-krav har denna mening ändrats och har nu formulerats till ”Förteckning över de viktigaste uppdragen liknande detta uppdrag och som utförts av anbudsgivaren under **de senaste tre åren**”. Här har kommunen således inget krav på att det skulle vara exakt samma typ av uppdrag utan bara ”liknande uppdrag”. Kommunen har i sina genmälen hävdat att detta måste innebära att det ska vara exakt likadana, det vill säga kommunala uppdrag och att erfarenheten inte kan införskaffas på något annat sätt. Man har med andra gjort ett de facto skall-krav som innebär att erfarenheten måste vara från kommunal verksamhet de senaste tre åren. Kommunen har vid inget tillfälle redovisat på vilket sätt denna erfarenhet bara kan skaffas via kommunal verksamhet eller vilka omständigheter som gör att slamsugning i kommunal verksamhet är unik. Kommunen har visserligen påpekat att man har ensamrätt på hushållsavfall men har inte redovisat att denna typ av slamsugning på något sätt skulle vara av sådant slag att det inte går att skaffa sig erfarenhet på annat sätt.

Om kommunen insisterar på att det måste vara i kommunal regi strider detta mot proportionalitetsprincipen och är diskriminerande. Motsvarande adekvat erfarenhet för de uppdrag som upphandlingen avser kan uppnås på andra kunder än kommunala. Bolaget som har haft uppdraget under 28 år för kommunen och som idag har liknande uppdrag för kommunen och andra kan intyga att det inte på något avgörande sätt skiljer sig mellan kommunala och privata uppdrag.

Även kommunens krav avseende de tre senaste åren är diskriminerande och strider mot proportionalitetsprincipen. Om kommunens åsikt skulle stå sig skulle det innebära att kommuner i framtiden kan välja att bara köpa av

leverantörer med tidigare erfarenhet av att sälja/leverera exakt samma produkt/tjänst till den kommunala verksamheten och att inga nya leverantörer kan komma in. Detta strider mot principerna för EG-rätten och lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, samt går stick i stäv med kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 4593-12.

Laholms kommun anser att kammarrätten ska avslå överklagandet och hänvisar till det som kommunen anfört i förvaltningsrätten samt till kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 2150-13 vad gäller proportionalitetsprincipen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten finner att Laholms kommuns krav på teknisk förmåga och kapacitet samt hur anbudsgivaren ska visa detta framgår klart av förfrågningsunderlaget under punkt 4.3. Bolaget uppfyller inte kravet på erfarenhet av uppdrag av det slag som upphandlingen avser under de tre senaste åren. Frågan är då om de aktuella kraven strider mot LOU.

Vad först gäller kravet att anbudsgivarens erfarenhet ska hänföra sig till uppdrag under de senaste tre åren anser kammarrätten att det som bolaget anfört inte innebär att ett sådant krav strider mot de EU-rättsliga principerna om proportionalitet och icke-diskriminering.

Avseende kravet att erfarenheten ska gälla uppdrag av det slag som upphandlingen avser har kommunen anfört att det i praktiken innebär ett krav på erfarenhet av uppdrag åt kommuner, vilket är en följd av att kommunen sedan år 1972 har monopol på omhändertagande av hushållsavfall (se miljöbalken 15 kap. 2 och 8 §§). Kommunen har vidare anfört att det finns ett stort antal kommuner som väljer att anlita fristående entreprenörer samt konstaterat att hälften av anbudsgivarna i denna upphandling har uppfyllt kravet på erfarenhet. Dessutom har kommunen framhållit behovet av erfarenhet av bl.a. att hantera fastighetsägarnas krav och synpunkter. Bolaget

har å sin sida anfört att kravet strider mot EU-rätten och LOU eftersom man aldrig kan vinna tillbaka ett anbud om man tidigare har förlorat det då avtalstiden är 5+1+1 år samt att inga nya leverantörer då kan komma in.

Beträffande detta krav gör kammarrätten följande bedömning. Med hänsyn till kommunernas monopol på omhändertagande av hushållsavfall medför kravet en begränsning avseende vilka anbudsgivare som kan komma ifråga. Kommunen har dock åberopat godtagbara skäl för att kräva den aktuella erfarenheten. Det kan också konstateras att det sedan länge finns privata aktörer på marknaden som får uppdrag av det slag som upphandlingen avser. Enligt kammarrättens mening medför utformningen av kravet inte att de EU-rättsliga principerna träts för när.

Sammanfattningsvis finner kammarrätten att det som bolaget anfört inte utgör skäl för ett ingripande enligt LOU. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Möjligheten till domstolsprövning kan påverkas av händelser som inträffar inom den i bilagan angivna överklagandetiden tre veckor, se 16 kap. LOU.

Åsa Ståhl

Birgitta Pettersson

Berit Nilsson

referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2013-09-09
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
8163-13 E
8320-13 E
Enhet 1:5

SÖKANDE

1. LBC-Ångstorp AB, 556111-4652
Box 61
312 21 Laholm

2. Petterssons Miljöåkeri AB, 556642-2076
Fräsaregatan 1
302 62 Halmstad

MOTPART

Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Kommunjurist Bo Erlandsson
Laholms kommun
Kommunledningskontoret
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Laholms kommuns beslut den 16 juli 2013, diariern SEN 2012-236

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND

Laholms kommun (kommunen) har genomfört en upphandling avseende tömning av slam- och fettavskiljare, diarienummer SEN 2012-236. Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling. Anbud från fyra leverantörer har kommit in, varav två uppfyllt kvalificeringen och gått vidare till utvärderingen. Dessa två leverantörer är Ohlssons i Landskrona AB (Ohlssons) och SITA Sverige AB (SITA). Av tilldelningsbeslut den 16 juli 2013 framgår att Ohlssons har vunnit upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

LBC-Ångstorp AB

LBC-Ångstorp AB (LBC) begär överprövning av upphandlingen och anför i huvudsak följande. Bolaget yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att en förnyad utvärdering av företagen enligt punkten 4.3 i förfrågningsunderlaget ska göras och i andra hand att upphandlingen ska göras om. LBC har under åren 1974–2002 utfört tömningar av slam- och fettavskiljare åt Laholms kommun. De aktuella skall-kraven är således uppfyllda. LBC har vidare redovisat att bolaget utfört liknande uppdrag under den senaste treårsperioden, dock inte i kommunens regi. Kommunen verkar ha tolkat skall-kravet som att dessa uppdrag måste ha skett i kommunal regi de senaste tre åren. Denna tolkning är omöjlig eftersom det skulle innebära att den som inte får entreprenaden för alltid är diskvalificerad för uppdraget. Detta då entreprenadstiden är 5 + 1 + 1 år. Den enda möjligheten är då att skaffa ett kommunalt uppdrag i en annan kommun under tre år för att kvalificera sig. Denna tolkning är orimlig och diskriminerande eftersom det skulle innebära att endast företag som har kommunala uppdrag nu skulle vara kvalificerade att medverka i upphandlingen. Kommunen anser att det tydligt framgår att dessa kommunala uppdrag ska

vara gjorda mellan år 2010–2012. Detta är en efterhandskonstruktion och det går inte att finna stöd för kommunens tolkning i förfrågningsunderlaget. LBC har visat att bolaget haft kommunalt uppdrag under tre år och att bolaget haft motsvarande uppdrag under de senaste tre åren. LBC har därmed den erfarenhet som krävs för uppdraget.

Petterssons Miljöåkeri AB

Petterssons Miljöåkeri AB (PMÅ) begär överprövning av upphandlingen och anför i huvudsak följande. Bolaget yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolagets anbud blir kvalificerat och övriga anbudsgivare som inte lämnat in intyg om "intet brott mot LOU" diskvalificeras. PMÅ beskriver i sitt anbud att både Magnus Winge och Sixten Klang har mångårig erfarenhet av just slamsugning hos privathushåll åt kommuner. Bolaget påvisar erfarenhet av uppdrag avseende tömning av slam- och fettavskiljare mot en kommunal verksamhet under den senaste treårsperioden samt visar på många års erfarenhet kring just slamsugningsentreprenader mot kommuner. Det är oproportionerligt att kommunen önskar särskilja slamsugning och slamsugning. PMÅ har erfarenhet från liknande arbete mot de ca 90 000 invånarna i Halmstad inom den tidsangivna perioden.

I förfrågningsunderlaget gör kommunen klart att anbudsgivare ska uppfylla samtliga ställda kvalificeringskrav samt att anbudsgivare ska bifoga ett undertecknat dokument som intygar att intet brott sker mot 10 kap. LOU. Dessa omständigheter utgör grund för att PMÅ ska kvalificeras och de anbudsgivare som inte uppfyller kravet ska diskvalificeras. Kommunen har trots detta valt att diskvalificera PMÅ samt kvalificera anbudsgivare som inte uppfyller kravet. Samma villkor upprätthålls inte mot alla leverantörer. Alla anbudsgivare som inte bifogat ett undertecknat dokument bör diskvalificeras för att inte likabehandlingsprincipen ska frångås. När kommunen inte upprätthåller detta krav bryter den mot förfrågningsunderlaget och

därmed LOU. Enligt Kammarätten i Jönköpings dom den 24 juni 2003 i mål nr 2379-03, som kommunen hänvisar till, står det klart att anbudsgivare fått komplettera bristfälliga bilagor, men detta innan tilldelningsbeslut. Detta styrks av Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 augusti 2003 i mål nr 3001-03. Det är inte möjligt att komplettera efter tilldelningsbeslut. Enligt Kammarrätten i Göteborgs dom den 30 januari 2009 i mål nr 7217-08 innehåller ett registreringsbevis myndighetsuppgifter som inte påverkar innehållet i anbudet. Det ansågs därför tillåtet att komplettera med detta. Om något av bolagen visar sig ha brutit mot 10 kap. LOU kommer det påverka innehållet i den grad att det bolaget ska diskvalificeras. Kommunens hänvisning till den aktuella domen är därför intetsägande.

PMÅ har på grund av felaktigheter i upphandlingen inte tilldelats kontraktet. PMÅ har således lidit skada på grund av de fel som tillskrivs kommunen. Grund för ingripande enligt LOU föreligger därmed.

Laholms kommun

Kommunen bestrider LBC:s och PMÅ:s ansökningar och anför i huvudsak följande. Upphandlingsföremålet avser tömning av slam- och fettavskiljare samt slutna tankar hos hushåll och verksamheter samt därtill relaterade tjänster i syfte att uppfylla kommunens skyldighet att transportera bort och behandla hushållsavfall enligt 15 kap. 8 § miljöbalken. Volymmässigt omfattar upphandlingen tjänster åt ca 3 900 hushåll med enskilda avloppsanläggningar i kommunen. I det aktuella förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivare ska uppfylla samtliga ställda kvalificeringskrav för att kunna delta i utvärderingen. Förfrågningsunderlaget innehåller krav på att anbudsgivaren eller personer i anbudsgivarens driftledning ska ha minst tre års erfarenhet av uppdrag av det slag som upphandlingen avser samt att denna erfarenhet ska avse uppdrag som utförts under de senaste tre åren, dvs. under åren 2010–2012. Det angivna kravet på aktuell erfarenhet av

uppdrag av det slag som upphandlingen avser är klart relevant för bedömningen om anbudsgivarna kan anses visa att de har tillräcklig kompetens för att klara av uppdraget som upphandlas. Kravet kan inte i sig anses oproportionerligt.

Att det angivna kravet på aktuell erfarenhet av uppdrag av det slag som upphandlingen avser i praktiken innebär ett krav på erfarenhet av uppdrag åt kommuner är en följd av att kommunen sedan år 1972 har monopol på omhändertagande av hushållsavfall, dit slam från slambrunnar och slamtankar räknas. Detta framgår av 15 kap. 2 och 8 §§ miljöbalken. Det finns ett stort antal kommuner som väljer att anlita fristående entreprenörer som får sköta bortforslingen av avfall. Det finns därför leverantörer som har erfarenhet av sådana kommunala uppdrag. Detta framgår av den aktuella upphandlingen där hälften av anbudsgivarna har uppfyllt kravet på erfarenhet. Förfrågningsunderlaget ger anbudsgivare möjlighet att uppfylla kvalificeringskravet även genom att hänvisa till personal i anbudsgivarens driftsledning med sådan erfarenhet. Det uppställda skall-kravet har därför inte inneburit att kommunen inte utnyttjat de konkurrensmöjligheter som finns eller begränsat kretsen av de som kan delta i upphandlingen mer än nödvändigt.

LBC anser att enbart den omständigheten att anbudsgivaren lämnat accept på kraven i förfrågningsunderlagets avsnitt 3 Kravspecifikation gör att anbudsgivaren ska anses kvalificerad för uppdraget. I förfrågningsunderlaget ställs ett relevant och proportionerligt krav på att anbudsgivaren därutöver ska redovisa referensuppdrag som gör det möjligt att bedöma att anbudsgivaren i praktiken har efterfrågad erfarenhet av uppdrag av det slag upphandlingen avser. LBC har som referensuppdrag under den aktuella tidsperioden redovisat dels ett uppdrag avseende spolning, tömning och transport av slam- och fettavskiljare avseende en biogasanläggning, dels ett uppdrag avseende spolning och slamsugning av bl.a. rännstensbrunnar, avlopp, väg-

trummor och liknande åt NCC Roads AB. PMÅ har som referensuppdrag under den aktuella tidsperioden redovisat dels ett uppdrag som avser slamsugning, spolning och underhåll av Halmstads kommuns rörledningsnät, dels ett uppdrag avseende spolning och underhåll av rörnät samt slamsugning åt Halmstads kommuns bostadsbolag HFAB.

PMÅ:s uppdrag för Halmstads kommun har inte innefattat att för den kommunens räkning hantera slam från fastighetsinnehavare med enskilda avloppsanordningar. Referensuppdraget har således inte innefattat att sköta bortforsling av slam för fullgörande av Halmstads kommuns renhållningsskyldighet enligt 15 kap. 8 § miljöbalken, dvs. motsvarande det uppdrag som den nu aktuella upphandlingen avser. De av LBC och PMÅ redovisade referensuppdragen kan inte anses visa att bolagen har den efterfrågade aktuella erfarenhet en av motsvarande uppdrag som upphandlingen gäller. LBC:s och PMÅ:s redovisade referensuppdrag motsvarar inte det nu aktuella. Det var därför riktigt att diskvalificera bolagens anbud.

PMÅ gör vidare gällande att övriga deltagande anbudsgivare i upphandlingen felaktigt har kvalificerats med hänsyn till ett krav på intyg om "intet brott mot LOU". Det intyg som avses har lämnats av LBC och PMÅ, medan anbuden från övriga anbudsgivare saknar sådant intyg. Kommunen har haft fog för att diskvalificera LBC:s och PMÅ:s anbud. Om förvaltningsrätten finner att denna bedömning är riktigt, men att även de övriga anbuden borde ha förkastats innebär det att det inte finns några anbud kvar att pröva i upphandlingen. Att detta förhållande inte uppmärksammades vid leverantörskvalificeringen beror på förbiseende. Kommunen har således inte medvetet frångått det uppställda kravet. De uppgifter som det aktuella intyget avser finns tillgängliga hos domstolar och andra myndigheter. I rättspraxis har godtagits komplettering av anbud i efterhand med sådana uppgifter (se Kammarätten i Jönköpings dom den 24 juni 2003 i mål nr 2379-03 och Kammarätten i Göteborgs dom den 30 januari 2009 i mål nr

7217-08). Det är således en tillräcklig åtgärd att förvaltningsrätten förordnar om rättelse i form av att de två aktuella anbudsgivarna tillåts komplettera sina anbud med ifrågavarande intyg, om kommunen genom den bristande kontroll av intyg som förekommit skulle anses ha brutit mot någon bestämmelse i LOU som påkallar åtgärd enligt 16 kap. 6 § samma lag.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Utredningen i målet

I ifrågavarande förfrågningsunderlag anges bl.a. följande. Anbudet ska vara kommunen tillhanda senast den 10 juli 2013. En leverantör kommer att antas. Den anbudsgivare som uppfyller alla ställda skall-krav och har den lägsta anbudssumman för uppdraget antas. - - - Av avsnitt 4 Leverantörskvalificering framgår i punkten 4.1 att anbudsgivare ska uppfylla samtliga ställda kvalificeringskrav för att kunna delta i utvärderingen. Anbudsgivare ska uteslutas från deltagande i upphandlingen om någon av de situationer som anges i 10 kap. 1 § LOU föreligger. Anbudsgivare kan uteslu-

tas från deltagande i upphandlingen om någon av de situationer som anges i 10 kap. 2 3 §§ eller 15 kap. 13 § LOU föreligger. Anbudsgivare ska i anbud bifoga eget undertecknat dokument som intygar att intet brott mot 10 kap. LOU föreligger. I övrigt behöver inga intyg bifogas anbudet. - - - Av samma avsnitt punkten 4.3 framgår vidare att anbudsgivaren ska ha teknisk och yrkesmässig kapacitet samt kompetens, behörighet och erfarenhet att utföra uppdraget. Anbudsgivaren ska ha minst tre års erfarenhet av tömningar av slam- och fettavskiljare åt hushåll och verksamheter av det slag som upphandlingen avser. Nystartade företag ska ha personer i anbudsgivarens driftledning med minst tre års erfarenhet av slamtömning av det slag som upphandlingen avser. Det senare gäller även etablerade företag som saknar erfarenhet av slamtömning. Till anbudet ska anbudsgivaren som bevis på att kraven uppfylls bl.a. redovisa förteckning över de viktigaste uppdragen liknande detta uppdrag och som har utförts av anbudsgivaren under de senaste tre åren.

Av tilldelningsbeslutet framgår att den tekniska förmågan och kapaciteten i företagen med avseende på fordon, personal, företagen i stort inte ifrågasätts på något sätt. Det som skiljer de inkomna anbuden är erfarenhet av liknande uppdrag.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Rätten ska endast beakta de grunder som sökanden har framfört i målet (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att grund för ingripande mot upphandlingen ska föreligga är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada, utan sökanden ska visa att han har lidit eller

kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande den 1 juli 2013 i mål nr 96-13).

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmåter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. Högsta förvaltningsdomstolen har även uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

För att upphandlingen ska uppfylla kravet på likabehandling ska leverantörer och de produkter som erbjuds behandlas lika. De förfaranden som används av en upphandlande myndighet ska tillämpas på samma sätt mot alla leverantörer som deltar i en upphandling. Skall-krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna utvärdera anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav, eftersom förfarandet då skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om öppet förfarande. Av det aktuella förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ska uppfylla samtliga skall-krav för att kvalificera sig för utvärdering.

LBC:s och PMÅ:s anbud har förkastats på grund av att kommunen bedömt att alla skall-krav inte är uppfyllda. Den första fråga förvaltningsrätten har att pröva är om bolagen uppfyllt det aktuella skall-kravet och därför borde ha gått vidare till utvärderingsfasen.

Av förfrågningsunderlaget framgår det att anbudsgivare ska ha minst tre års erfarenhet av tömningar av slam- och fettavskiljare åt hushåll och verksamheter av det slag som upphandlingen avser. Det framgår vidare under samma punkt i förfrågningsunderlaget att en förteckning över de viktigaste uppdragen under de senaste tre åren ska inges av anbudsgivarna som bevis på att kravet på erfarenhet är uppfyllt. I förfrågningsunderlaget efterfrågas inte redovisning av erfarenhet längre bak i tiden. Detta kan inte anses strida mot de grundläggande principerna i LOU. Förvaltningsrätten konstaterar att LBC och PMÅ inte uppfyller ett i förfrågningsunderlaget uppställt skall-krav. Kommunen har därför haft rätt att förkasta bolagens anbud.

Vad gäller PMÅ:s invändning att de två anbudsgivare som kvalificerat sig till utvärderingen inte uppfyller samtliga ställda skall-krav genom att inte bifoga ett undertecknat dokument som intygar att intet brott sker mot 10 kap. LOU, delar förvaltningsrätten bolagets inställning att ett uppställt skall-krav inte är uppfyllt. En förutsättning för att ingripande med stöd av LOU ska kunna ske är emellertid att det sökande bolaget lidit skada eller kan komma att lida skada. Frågan härefter blir därför om bolaget kan anses ha lidit skada när den vinnande anbudsgivaren inte uppfyller samtliga skall-krav.

Kammarrätten i Göteborg har i dom den 21 juni 2012 (mål nr 5010-12) bedömt att sökandebolaget kunde anses ha lidit skada om även den vinnande leverantörens anbud borde ha förkastats på grund av bristande uppfyllelse av skall-krav. Kammarrätten i Jönköping har i dom den 28 mars 2012 (mål nr 3307-11) uttalat att en leverantör som rätteligen har uteslutits från upphandlingen inte längre kan betraktas som en presumtiv leverantör. Leverantören kan därmed inte heller anses lida skada i den mening som avses i LOU. Även Kammarrätten i Stockholm har i dom den 30 maj 2012 (mål nr 924-12) uttalat att en förutsättning för att sökandebolaget ska anses ha lidit skada är att detta bolag uppfyller skall-kraven. Domen överklaga-

des till Högsta förvaltningsdomstolen som i beslut den 28 augusti 2012 (mål nr 3134-12) inte meddelade prövningstillstånd. Vid en sammantagen bedömning av det ovan anförda anser förvaltningsrätten därför att bolaget inte kan anses ha lidit skada på sätt som krävs för ingripande enligt LOU.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att bolagen inte har visat att upphandlingen har sådana brister att det finns skäl att ingripa mot den. Bolagens ansökningar om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Kristina Jarnevall

Rådman

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Simon Isaksson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.